

Utbildningsnämnden

Studie om digital kompetens i grundskolor i Nacka

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden noterar informationen till protokollet.

Sammanfattning

Läroplanen för grundskolan har förtydligats när det gäller digital kompetens, och lyfter nu fram bland annat programmering, kreativitet och källkritik.

En studie har genomförts för att få en bild av nuläget när det gäller digital kompetens i grundskolan i Nacka. Resultatet visar att elevernas generella kompetens är hög. De känner trygghet i att använda digitala enheter och verktyg och uttrycker en säkerhet i användningen av olika digitala resurser och internet. Studien visar att användningen och förtroendet har kommit upp på en hög nivå vad gäller det dagliga arbetet, men det är inte tydligt hur den utvecklas vidare. Enligt kartläggningen handlar de viktiga frågorna framöver om kreativitet, problemlösning och programmering i ett vidare perspektiv.

Ärendet

Digital kompetens är en av EU:s åtta nyckelkompetenser. Nyckelkompetenserna anger de kompetenser medborgare behöver för personlig utveckling, aktivt medborgarskap, social integration och sysselsättning. Digital kompetens definieras av EU som ”säker och kritisk användning av informations- och kommunikationsteknik för arbete, fritid och kommunikation”.

Läroplanerna för grundskolan har förtydligats när det gäller digital kompetens.¹

Ändringarna innebär i korthet:

- att programmering införs som ett tydligt inslag i flera olika ämnen i grundskolan, framför allt i teknik och matematik
- att eleverna blir stärkta i sin källkritiska förmåga

¹ Ändringarna ska tillämpas senast från och med den 1 juli 2018. Huvudmännen kommer att kunna välja när de ska börja tillämpa ändringarna inom ett ettårigt tidsspänn från och med den 1 juli 2017

- att eleverna ska kunna lösa problem och omsätta idéer i handling på ett kreativt sätt med användning av digital teknik
- att eleverna ska arbeta med digitala texter, medier och verktyg
- att eleverna ska använda och förstå digitala system och tjänster
- att eleverna ska utveckla en förståelse för digitaliseringens påverkan på individ och samhälle

I Nackas nya utbildningspolitiska strategi, anges att Nacka ska ligga bra till när det gäller kunskapsresultat och andra nyckelkompetenser, till exempel initiativförmåga och digital kompetens. Där står också att utbildningen ska uppdateras i takt med tiden, och att digitala verktyg ger nya möjligheter att nå utbildningens grunduppdrag.

För att få en bild av nuläget när det gäller digital kompetens i grundskolan i Nacka har utbildningsenheten uppdragit åt två konsulter att genomföra en studie. Konsulterna Jan Hylén och Mats Östling har lång erfarenhet av arbete med digitalisering i utbildningen. Studien baseras på enkäter och intervjuer med rektorer, lärare och elever.

Resultatet av studien visar att elevernas generella kompetens är hög. De känner trygghet i att använda digitala enheter och verktyg och uttrycker en säkerhet i användningen av olika digitala resurser och internet. Samtidigt har utvecklingen möjligen avstannat något, menar konsulterna. Användningen och förtrogenheten har kommit upp på en hög nivå vad gäller det dagliga arbetet, men det är inte tydligt hur den utvecklas vidare, annat än inom mer begränsade områden och aktiviteter. Mer kreativa, problemlösande och innovativa arbetssätt och tillämpningar förekommer, men kan ses som undantag.

Det är heller inte tydligt hur skolorna planerar och arbetar för att utveckla elevers digitala kompetens till nya nivåer. Det finns planer på de sex undersökta skolorna där studien fördjupats framför allt gällande programmering och insatser för att utveckla den nuvarande användningen. Det finns i några verksamheter behov av att öka tillgången till digitala verktyg, även om det inte är en huvudfråga. Tillgången och användningen av digitala läromedel och andra lärresurser ser ut att vara begränsad och begränsande, liksom även andra typer av digitala verktyg som robotar och 3D-skrivare.

Konsulterna menar att kartläggningen antyder att de viktiga frågorna framöver handlar om kreativitet, problemlösning och programmering i ett vidare perspektiv.

Utbildningsenheten har i den kvalitetsuppföljning som genomförts med samtliga huvudmän med förskolor och skolor i Nacka lyft frågor om läget när det gäller arbetet med digital kompetens. Flertalet huvudmän arbetar aktivt med dessa frågor, även om det finns en del skillnader, särskilt när det gäller förskolornas huvudmän. Precis som i denna studie pekar kvalitetsuppföljningen på att förskolor och skolor har kommit längst inom områden som information, kommunikation och att skapa innehåll medan det finns mer att göra när det

gäller kreativitet, programmering och säkerhet. Programmering är det område som flest arbetar med att utveckla.

Resultaten från denna studie kommer att presenteras och diskuteras på den kvalitetsdag som utbildningsenheten ordnar i februari för chefer och huvudmän i Nacka.

Kommunens elevenkät i grundskolan har under flera år innehållit en fråga om eleven använder dator eller surfplatta i skolarbetet dagligen. I undersökningen som genomförs i början av 2018 har frågan ändrats för att istället i högre grad fånga elevens bedömning av sin digitala kompetens.

Utbildningsenheten återkommer i utvärderingsplanen för 2018, som utbildningsnämnden beslutar om i februari, med förslag angående behovet av en liknande studie av nuläget när det gäller digital kompetens i förskolan och gymnasieskolan.

Carina Legerius
Bitr. enhetschef

Lotta Valentin
Enhetschef

Bilaga Rapport: Kartläggning av elevers digitala kompetens
Nacka 2017